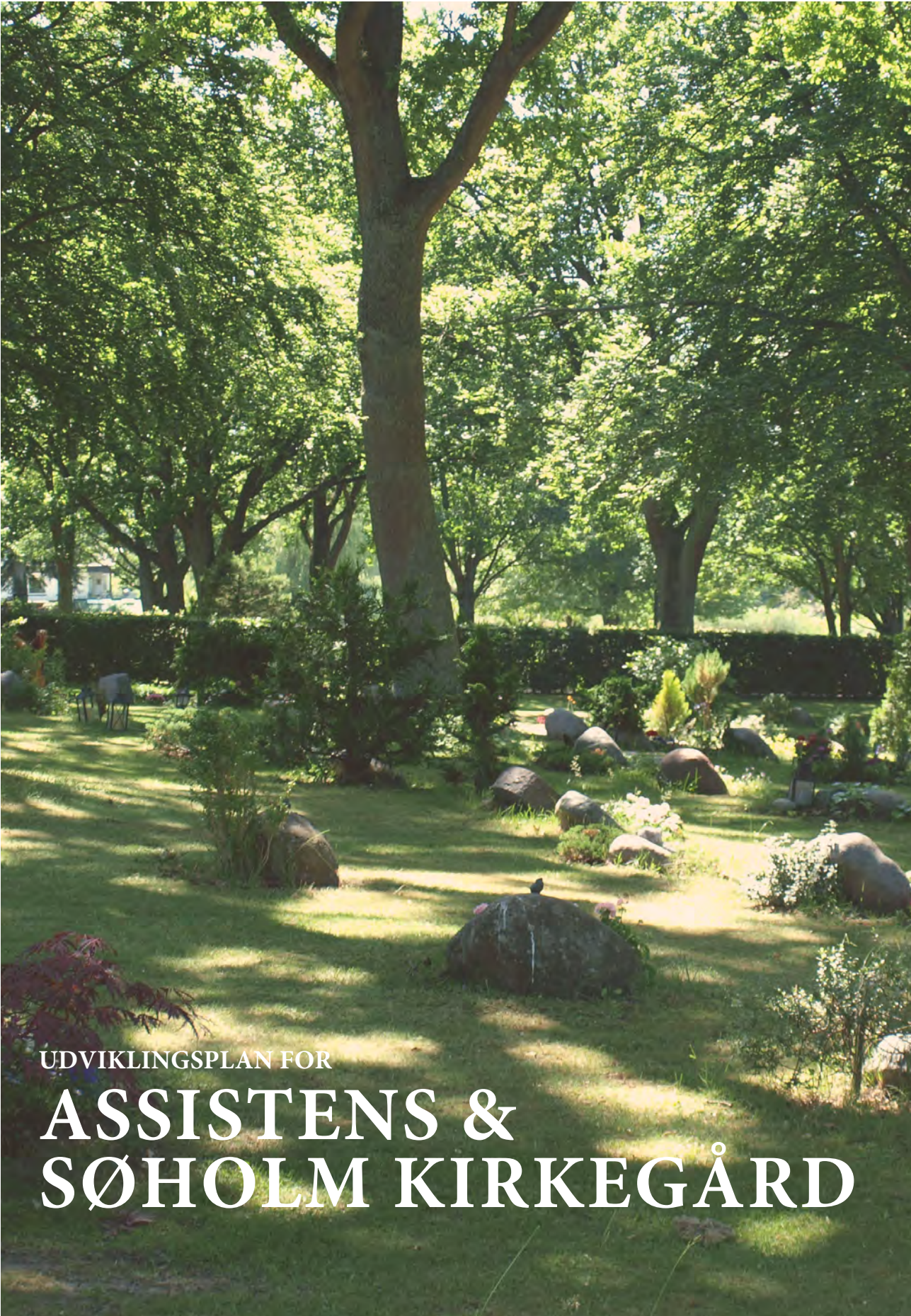

A photograph of a cemetery, likely Assistens & Søholm Kirkegård. The scene is filled with large, mature trees with dense green foliage. Sunlight filters through the leaves, creating dappled shadows on the grass. Several large, rounded, light-colored stones, which are tombstones, are scattered across the grassy area. In the background, a dark hedge or fence is visible, and a small building can be seen through the trees on the left.

UDVIKLINGSPLAN FOR

ASSISTENS & SØHOLM KIRKEGÅRD

NOVEMBER 2021

RUDERSDAL
KOMMUNE

**UDVIKLINGSPLAN FOR ASSISTENS & SØHOLM KIRKE-
ÅRD**
2021-2061

Udarbejdet af Opland og Rudersdal Kommune, Teknik og Miljø – Natur, Park og Miljø og Rudersdal Drift, 2021.

Kort

Udviklingsplanen indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering: KORT1, KORT2, og KORT3. Juli 2020.

Foto

Opland

INDHOLD

Læsevejledning	2
KAPITEL 1 – VISION, UDFORDRING OG STRATEGIER	4
Indledning	5
Vision	7
Sammenfatning	9
Hovedgreb	11
KAPITEL 2 – UDVIKLINGSPLAN FOR ASSISTENS & SØHOLM KIRKEGÅRD	14
Landskab	15
Kulturhistorie	15
Bæredygtighed og biodiversitet	16
Anvendelse og rekreative muligheder	16
Implementering	25
Økonomi	27
Udviklingsplan i etaper	28
Plantekatalog	29
KAPITEL 3 – ANALYSE	34
Nuværende forhold	35
Gravforhold - Behov, typer og tendenser	39
Bilag 1 - Historisk udvikling	42
Bilag 2 - Etapevis udvikling	43
Bilag 3 - Etapevis udvikling (Kort)	47

LÆSEVEJLEDNING

Nærværende udviklingsplan består af en helhedsorienteret gennemgang af 5 kirkegårde i Rudersdal Kommune. For hver kirkegård beskrives den overordnede vision og strategi, der fremover bliver den kendetegnende udvikling for den enkelte kirkegård.

Følgende er en kort introduktion til udviklingsplanens tre kapitler.

Kapitel 1 er en gennemgang af projektets vision, udfordringer og strategiske retninger hvor læseren indføres i baggrunden for projektet.

Kapitel 2 beskæftiger sig med forslaget til udviklingsplanen og den anbefalede strategi med de punkter, der vil skabe mest synlig værdi og størst strukturel klarhed. Til strategien er der knyttet en række overordnede retningslinjer med tilhørende tiltag og indsatser med overskrifterne: 1- Landskab, 2- Kulturhistorie, 3- Bæredygtighed-Biodiversitet, samt 4- Re-kreative muligheder. Efterfølgende beskriver udviklingsplanen de forhold, der bør prioriteres som delmål og med fordel kan indgå i en etapeplan samt i hvilken takt elementerne bør udvikle sig indenfor de økonomiske rammer der er til rådighed. Afslutningsvis bringes et plantekatalog med oplæg til valg af beplantning i realisering af udviklingsplanen.

Kapitel 3 beskriver projektområdet med den historiske kontekst samt en kondenseret udgave af tekniske forudsætninger, registreringer og faglige analyser, der ligger til grund for det samlede forslag.

Der vises kort, skitser, inspirationsbilleder og principper, der illustrerer, hvordan intentionerne i udviklingsplanen kan blive gennemført.

Bilag 1 omfatter topografisk udvikling vist på historiske kort. Bilag 2 og 3 omfatter forslag til kronologisk implementering af udviklingsplanen med udgangspunkt i det samlede årlige budget for de fem kirkegårde.

KILDER:

Opgavebeskrivelse for udviklingsplan for Rudersdal Kommunes kirkegårde.

FOTO:

Assistens & Søholm Kirkegård savner i flere områder en samlende struktur. På sigt kan mængden af perlegrus reduceres til fordel for mere samlende og grønt bunddække.

KAPITEL 1 – VISION, UDFORDRING OG STRATEGIER

INDLEDNING

De danske kirkegårde er kulturarv, de formidler samfundets udvikling, historiske epoker og private minder. Men de er samtidig levende kulturhistorie, og udvikler sig i takt med de mennesker der bruger kirkegårdene, og den samtid de er en del af. Kulturarven kan læses i kirkegårdenes indretning, de tidstypiske gravsteder og de bevaringsværdige bygninger. Den levende kulturhistorie kommer til udtryk i typen af gravsteder der efterspørges i dag, fremkomsten af nye begravelsesceremonier og et tiltagende ønske om muligheden for rekreativ brug af kirkegårdene.

BEHOV FOR UDVIKLINGSPLANER

Generelt har der i Danmark været en nedgang i kistebegravelser igennem de seneste mange år. Dette gælder også for Rudersdal Kirkegårde, men niveauet for kistebegravelser er relativt højt ved Rudersdal Kirkegårde, hvor der gennemsnitligt er 1 kistebegravelse ugentligt. Dette tal har været stabilt over en længere årrække. Samlet er der ca. 40-55 kistebegravelser og 430-470 urnebegravelser årligt i Rudersdal Kommune.

I takt med at begravelsesmønstret ændrer sig fra kistebegravelser mod urnenedsættelser, udvikler der sig et behov for at gentænke tilgangen til kirkegårdenes planlægning, pleje og brug. Det gælder for beplantning, placering af gravsteder og de rekreative forhold på kirkegårdene.

I udviklingen af kommunens kirkegårde, er det vigtigt at fastslå, at Rudersdal Kommune er en kommune i vækst. Det anslås i 'Befolkningsprognose 2020-2032 for Rudersdal Kommune' at der frem mod 2032 vil være en stigning på 1.400, særligt ældre, borgere i kommunen. Antallet af dødsfald i kommunen, og dermed potentielle begravelser, kan altså ikke forventes at falde, hvorfor udviklingsplanerne må rumme plads til fremtidig udvikling i begravelsesmønstret.

FREMTIDENS KIRKEGÅRD

Denne udviklingsplan skal, med bæredygtighed for øje, udpege en overordnet retning og styring af kirkegårdenes fremtidige udvikling. Udviklingsplanen sikrer, at nye behov og ønsker bliver tænkt sammen med de eksisterende rammer på en måde, der tilgodeser kirkegårdens primære rolle som begravelsesplads og værner om de kulturhistoriske og landskabelige værdier.

Udviklingsplanen tager stilling til 'LANDSKAB', 'KULTURHISTORIE', 'BÆREDYGTIGHED OG BIODIVERSITET', samt 'ANVENDELSE OG REKREATIVE MULIGHEDER'. Udviklingsplanen udpeger afslutningsvis en etapeinddelt tilgang til det videre arbejde, funderet på den økonomiske ramme anvist af Rudersdal Kommune.

KILDER

Opgavebeskrivelse for udviklingsplan for Rudersdal Kommunes kirkegårde
Befolkningsprognose 2020-2032, Rudersdal Kommune

FOTO:

Assistens & Søholm Kirkegård ligger smukt mod Birkerød Sø.

VISION

Udviklingsplanen er baseret på en samlet analyse af kirkegårdens nuværende tilstand og dens (kultur-)historie. Analysen fører frem til en samlet vurdering af udfordringer og potentialer. Målet er, at kirkegården fremover skal kunne imødekomme borgernes alsidige ønsker til gravstedsformer; være en naturlig del af borgernes rekreative liv; og samtidig understøtte biodiversiteten i kommunen generelt.

Assistens & Søholm Kirkegård driftes og betragtes i dag som én samlet kirkegård, på tværs af skellet mellem de to historiske kirkegårde. Det anbefales at kirkegården fremadrettet benævnes 'Søholm Kirkegård' for at understrege denne sammenhæng, og skabe en samlet fortælling om kirkegården.

Udviklingsplanen forholder sig til en tidshorisont på 40 år, og fremhæver her indledningsvist kirkegårdens væsentlige udfordringer.

På baggrund af disse udfordringer anbefales fem strategiske retninger for Assistens & Søholm Kirkegård, der bør følges i en etapevis udvikling frem mod 2061.

Begravelse vil fortsat være kirkegårdens primære formål, men der skabes mulighed for at udnytte de iboende ressourcer og attraktioner, til at understøtte en bredere rekreativ anvendelse i udvalgte områder.

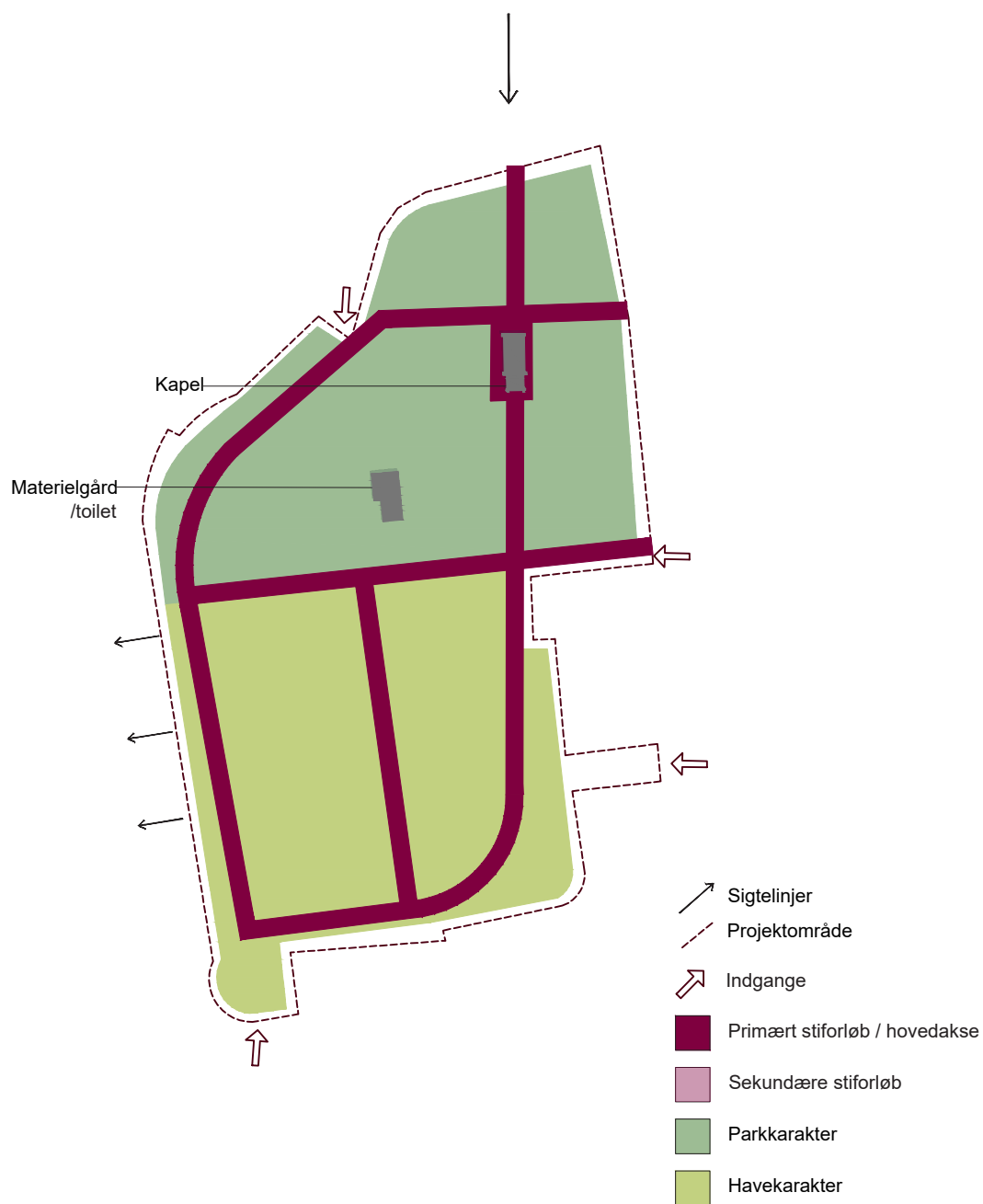
Kistebegravelse henvises - i udgangspunktet - til områder med 'Karakter af HAVE', imens urnenedsættelser prioriteres i områder med 'Karakter af PARK'.

FEM VÆSENTLIGE UDFORDRINGER

1. Afgrænsningen af kirkegården mod øst er utilstrækkelig
2. Beplantningsstrukturen kræver nye, sammenhængende tiltag
3. Der mangler en strukturel sammenhæng mellem de to oprindelige kirkegårde
4. Kapellets placering og potentiale er ikke fuldt udnyttet
5. Området mod øst virker goldt og mangler udtryk -og er derfor mindre attraktivt

FEM STRATEGISKE RETNINGER

1. Afgrænsning af kirkegården mod øst med skærmende randplantning
2. Tydeligere beplantningsstruktur der skaber sammenhæng og et mere klart udtryk
3. Forbedret struktur på tværs af afdelingerne, så hele området opfattes som et samlet område
4. Fremhævnning og iscenesættelse af kapellet som kulturhistorisk element
5. Etablering af en identitetsgivende beplantning

SAMMENFATNING

Udviklingsplanen forholder sig analytisk til de eksisterende forhold og fremhæver Assistens- og Søholm Kirkegårds væsentlige udfordringer som værende:

- Afgrænsningen af kirkegården mod øst er utilstrækkelig
- Beplantningsstrukturen kræver nye, sammenhængende tiltag
- Der mangler en strukturel sammenhæng mellem de to oprindelige kirkegårde
- Kapellets placering og potentiale er ikke fuldt udnyttet
- Området mod øst virker goldt og mangler udtryk og er derfor mindre attraktivt

På baggrund af disse udfordringer anbefales fem strategiske retninger for Assistens og Søholm Kirkegård, der bør følges i en etapevis udvikling frem mod 2061:

- Afgrænsning af kirkegården mod øst med skærmende randplantning
- Tydeligere beplantningsstruktur der skaber sammenhæng og et mere klart udtryk
- Forbedret struktur på tværs af afdelingerne, så hele området opfattes som et samlet område
- Fremhævnelse og iscenesættelse af kapellet som kulturhistorisk element
- Forbindelse til det østlige område af kirkegården

De strategiske retninger søger at udnytte det store potentiale på Assistens- og Søholm Kirkegård som både begravnelsesplads, rekreativ park og naturområde. Rudersdal Kommune ønsker at udvikle kirkegården, så den til enhver tid kan møde samtidens behov og ønsker mht. begravelse og rekreativ anvendelse samtidig med, at der værnes om kirkegårdens bestående kvaliteter og funktion som mindested.

TILTAG

Kirkegården betragtes fremadrettet som én enhed, og ikke to kirkegårde.

Hovedparten af kirkegårdens flade omlægges på sigt fra grus til græs, for at samle arealet i et mere roligt udtryk der kræver mindre drift.

Gravsteder bibeholdes som individuelle enheder, dog for udvalgte delområder på sigt med en beplantning der ikke er individuel, og i højere grad et samlende staudedække omkranset af stramme hække. Dette greb giver en fleksibilitet i gravstedsstrukturen og letter driften.

Akser strammes op med en strukturerende beplantning af nye træer.

Mod nord arbejdes der med et havepræg, hvor skalaen er mindre, og enhederne intime.

Mod syd arbejdes der med en parkkarakter som bygger videre på det smukke udtryk med eg og bøg som i dag ses mod Birkerød Sø.

Kapellet iscenesættes som kulturhistorisk element der kan agere samlingspunkt og mødested.

DIAGRAM:
Den eksisterende gravstedsstruktur er udgangspunktet for en udvikling, hvor der i stigende grad bliver tænkt i rum og strukturer.

EKSISTERENDE SITUATION, 2021

DIAGRAM:
Kirkegården fremstår i dag med en klar difference mellem de to historiske kirkegårde. Fladen præges af grus.

FREMTIDIG SITUATION, 2061

DIAGRAM:
Kirkegården bliver over de næste 40 år grønnere og frodigere, og de nye beplantningstiltag udnyttes til at strukturere det samlede udtryk.

HOVEDGREB

For at tiltrække flere brugere til kirkegården bliver den udviklet i en retning, hvor der er flere oplevelser, der taler til sangerne. Gennem differentiering i typologierne HAVE og PARK, der understøtter tydelige beplantningsudtryk og strukturer forstærkes de grønne elementer gennem årstidsvariationen, frodighed samt forståelsen for naturens cyklus.

Udviklingsplanen tilpasser kirkegården så den fremstår som en helhed ved at sammenbinde de oprindeligt to kirkegårde til en samlet grøn enhed. Hovedgrebet styrker strukturelt forbindelsen på tværs af kirkegården med to tydelige typologier. Den samlede kirkegård får fremadrettet karakter af PARK i den nordlige halvdel, imens der er karakter af HAVE i den sydlige halvdel.

Kapellet fungerer som hjertet i planen og bliver et centralt orienteringspunkt på Assistens & Søholm Kirkegård. Et afgørende nyt tiltag på kirkegården er iscenesættelsen af kapellet med karaktergivende træerækker, der mødes i et kryds omkring kapellet. Dette styrker orienteringen og giver mere værdighed til bygningen. Dertil kan arbejdet med at styrke akser og udsigter skabe bedre sammenhæng så de to oprindelige kirkegårde nemmere opfattes som en enhed. Kapellet skaber plads og rum for alternative typer af møder på tværs af både relationer og generationer. Hjerterummet er stedet for sociale arrangementer, hvor unge og ældre kan møde hinanden. Tydelige stiforløb afgrænset af klippede hække og blomstrende træer indrammer kigget mod kapellet.

Stierne begrænses til få hovedstier af grus. Forskellige gravtyper i grønne græsarealer bliver det gennemgående udtryk. Der bygges videre på eksisterende gravstедstyper, hvor der suppleres med smukke fælles - eller individuelle bede, der er harmoniske og sammenhængende. Derudover findes gravsteder placeret i lundkarakter med lange smukke baner af højt græs under træernes kroner.

Hovedgrebet styrker kirkegårdens frodighed, hvilket udover beplantningen opnås ved at etablere græs i større omfang, hvor der i dag er grusbelagte arealer. Særligt i den østlige del langs Bistrupvej overgår arealer til rekreative område med parkfunktion, og der bliver suppleret med træer i lundkarakter, der skaber et sammenhængende parkudtryk på tværs af kirkegården. Dertil skaber den nye beplantning en visuel skærm mod vejen. Det parkprægede område får en sin egen identitet med høje egetræer samt karaktergivende træer som kornel, æble, birk, løn og kirsebær. Området disponeres med felter af højt græs, urter og stauder, der forskyder i græsfladen.

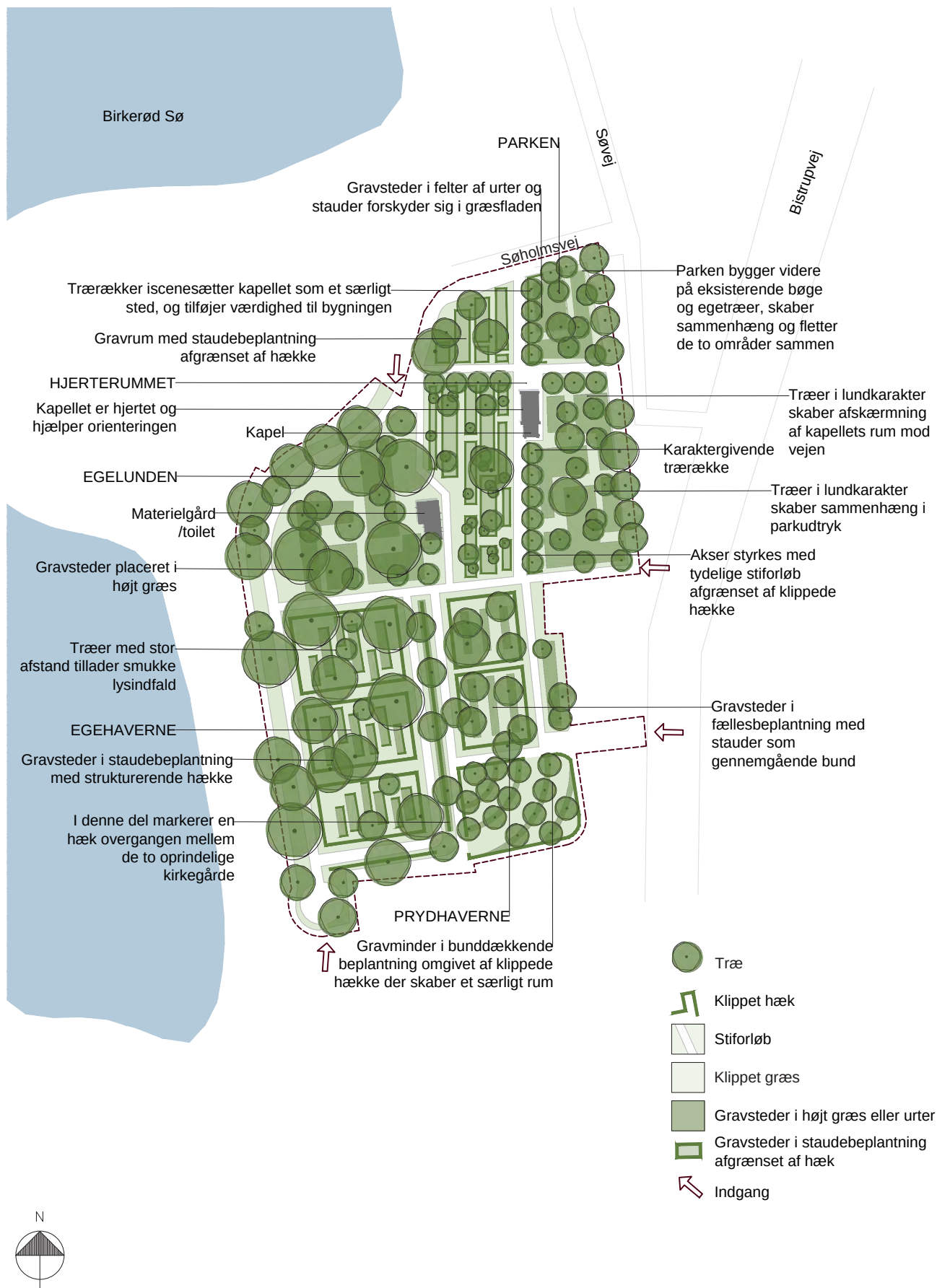
I området med karakter af PARK bliver der dermed bygget videre på de eksisterende karakterfulde bøge- og egetræer i 'Lunden', der findes som lysåbne overstandere. Egetræerne skaber sammenhæng i et større buet forløb, der afgrænser kirkegårdens nordlige side mod Søholmvej og samler området ned mod Birkerød Sø. Områderne bliver flettet sammen til en samlet flade med større naturindhold, hvor bunden består af højt græs med et stort indslag af blomstrende urter og løg. Træerne er placeret med stor afstand, hvilket giver et smukt flimrende udtryk når lysegler går gennem deres kronetag.

Området med karakter af HAVE har flere varierede udtryk men ens for haverummene er, at de er tydeligt afgrænset af hække og ligger som veldefinerede øer i græsfladen. Indenfor haverummene ses et større antal af blomstrende træer med indslag af stauder og løg i bunden. De individuelle gravsteder kan på længere sigt overgå til en fælles bundplantning med rygge af klippet taks. Strukturen bygger videre på den geometri, der allerede findes i dag, og tager fat i de tilstødende lineære strukturer, hvorved der bliver skabt en større helhed.

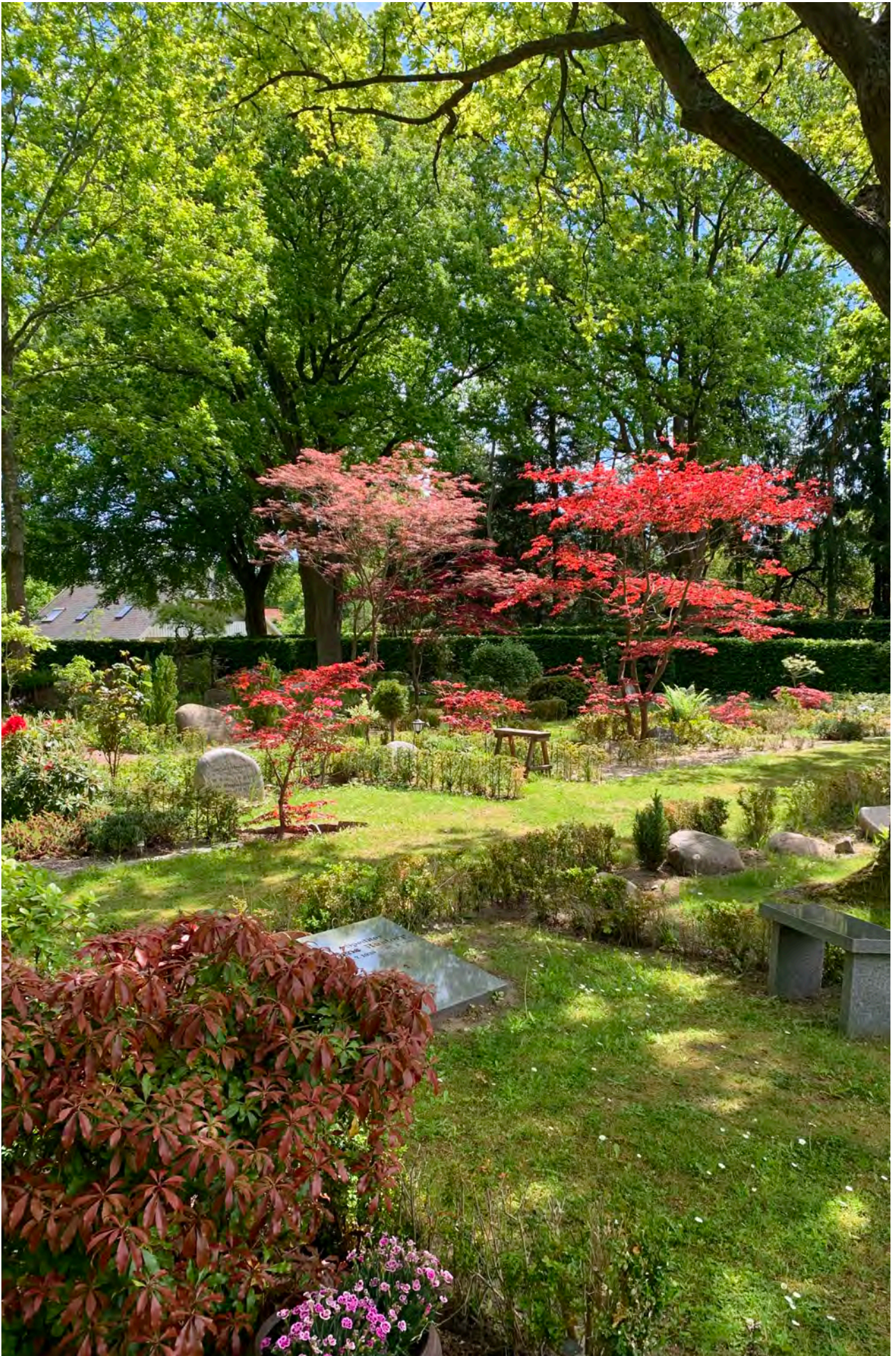
Alle de traditionelle gravsteder vil fortsat være omgivet af hække, hvilket er et vigtigt kulturhistorisk træk, og betydende for kirkegårdens frodighed og havepræg. Hækkene kan dog strammes op i akser og langs stier for at skabe større strukturel klarhed.

Gravstedshække bør fremadrettet være af taks, da de dels har en længere levetid end thuja og dels tåler gentagne beskæringer til samme bredde.

Et andet udtryk med karakter af HAVE finder man i de tre hækafgrænsede afsnit ned til Birkerød Sø. Her udgør overstandere af egetræerne det særlige udtryk, og skaber en sammenhæng til 'Lunden'. Til forskel fra lunden er der i 'Egehaven' en underinddeling af det store rum, med geometriske hækformationer. Rummene opnår mindre skala ved at introducere højere takshække, der skaber en tydelig adskillelse af gravstederne og formidler skalaen i de store rum med en tydelig hierarkisk orden i beplantningen. I Egehaven skabes derved plads til uforstyrret intimitet og ro.

PLAN, 1:2000
Hovedgreb for den fremtidige udvikling af Assistens & Søholm Kirkegård.

KAPITEL 2 – UDVIKLINGSPLAN FOR ASSISTENS & SØHOLM KIRKEGÅRD

LANDSKAB

På Assistens & Søholm Kirkegård arbejdes der med de to grundlæggende beplantningskarakterer, PARK og HAVE. Med udgangspunkt i den eksisterende beplantning skabes, igennem et strukturerende greb, en tydelig hierarkisk beplantningsmæssig orden, hvorved kirkegården bliver mere interessant i sin dialog med både kapellet og Birkerød Sø.

Med karakteren PARK i den nordlige del af kirkegården, bliver der skabt sammenhæng på tværs af området. Mod øst giver en sammenhængende beplantning af træer placeret i lysåbne lunde, området en egen identitet og skaber større tyngde.

De lysåbne lunde tillader en frodig bund af forårsløg samt mange arter af blomstrende planter i irregulære bede, der forskyder sig i græsfladen. Dette giver en beplantningsmæssig styrke som modvægt til det karakterfulde område mod vest med de store eksisterende bøge- og egetræer. Samtidig skaber en sammenhængende beplantning i øst en visuel skærm mod den stadig tiltagende trafikstøj fra Bistrupvej.

Der friholdes en række indsigtskiler mellem lundene, der gør, at det fortsat er muligt at se kapellet fra de omkringliggende veje.

I området med HAVE i den sydlige del bevares og forstærkes det eksisterende udtryk, med små individuelle rum afgrænset af en tydelig struktur fra klippede hække og mindre træer. Nye og større felter kan anvendes til gravsteder med fælles beplantning, og afgrænses af højere takshække for at sikre sammenhæng i strukturen, og for at skabe tydeligere rumligheder indenfor de enkelte rum og afdelinger. De nye gravstedsrækker placeres nord-syd-gående, så de følger sig naturligt til de eksisterende gravsteder der bliver liggende i en lang årrække. Det bør undgås at anvende grus- og stenmaterialer på gravstederne, der i stedet skal være plantedækkede, så området i sin helhed bliver så frodigt som muligt.

TILTAG OG INDSATSER

- Styrke kirkegården så den som helhed fremstår harmonisk, karakterfuld og stemningsfuld
- Styrke sammenkobling af de to oprindelige kirkegårde
- Styrke den rumlige afgrænsning af kirkegården mod øst
- Udvælge træer der skal bevares og fremelskes samt indplante nye karaktergivende træer
- Fremhæve gennemgående hovedsti der binder området sammen
- Fremhæve kapellet som orienteringspunkt og kulturelement
- Indarbejde akser og stiforløb der fører gennem området
- Fastholde de smukke kig til Birkerød Sø
- Sikre kirkegårdens bestand af store træer for fremtiden, så der fortsat er store såvel som mindre, løvfældende træer

KULTURHISTORIE

Assistens & Søholm Kirkegård består af to kirkegårde, hvoraf den historiske Assistens Kirkegård er den ældste. Assistens Kirkegård har historisk bestået af ti afdelinger og et tilhørende kapel. Den senere Søholm Kirkegård er placeret ud til Birkerød Sø og består af seks afdelinger.

Assistens Kirkegård blev i 1864 anlagt som assisterende kirkegård til Birkerød Kirkegård på grund af mangel på gravpladser på Birkerød Kirkegård. I midten af 1940'erne opstod der behov for at udvide Assistens Kirkegård, hvorfor der i 1945 blev erhvervet en mindre gård til formålet. Den tilhørende jord blev anvendt til den nye kirkegård og benævnt Søholm Kirkegård. Kirkegården er tegnet af Sven Hansen m.fl. og blev indviet 1949. Afdeling 401 kaldes 'Lunden' og er anlagt på et let skrånende terræn mod Birkerød Sø med en græsflade brudt af spredte bøge- og egetræer. Hver af afdelingerne 402, 403 og 404 er omkranset af bøgehække. I afdelingerne står spredte egetræer. Gravstederne er omkranset af lave buksbomhække. Hovedstierne er belagt med perlesten. Fællesgraven er placeret på en græsklædt skråning med enkelte egetræer mod Birkerød Sø.

Afdelingerne 301-308 er udformet som traditionelle gravsteder langs perlestensbelagte gange. De enkelte gravsteder er omkranset på flere sider af klippede thujahække.

Bevaringsværdige gravminder skal forblive på deres gravsted, og gravstederne skal fortsat fremstå hækafgrænsede. Bevaringsværdige gravminder, der i dag står i lapidariet kan eventuelt placeres på ledige gravsteder. Dette foregår kun efter nærmere aftale.

Udviklingsplanen anviser løsninger på, hvordan alternative gravstedsformer kan indpasses på kirkegården og tilpasses fremtidige generationers ønsker. Det er dog vigtigt at understrege, at dette altid skal ske med respekt for de eksisterende kvaliteter.

Den gradvise omlægning af de traditionelle hækomkransede gravsteder åbner mulighed for at man i fremtiden kan tilbyde gravsteder med et større naturpræg, - f.eks. stående gravminder i enggræs under løvfældende træer. Disse gravsteder kan indgå i den eksisterende gravstedsnummerering.

I tilfælde af, at behovet for gravsteder falder, bør de yderligste gravsteder lukkes for ny ibrugtagning. Det vil sikre at det aktive gravstedsområde bliver samlet i de historisk set mest attraktive områder nærmest kapellet, og den gamle gravstedsstruktur i denne del af kirkegården bliver holdt aktiv.

TILTAG OG INDSATSER

- Bevaringsværdige gravsteder indgår naturligt på kirkegården
- Kirkegårdens vigtigste kulturhistoriske strukturelle træk bevares
- Kapellet fremstår tydeligere som hjertet på kirkegården

BÆREDYGTIGHED OG BIODIVERSITET

Assistens & Søholm Kirkegård er et grønt og frodigt område med variation i mikroklima og beplantning. Denne variation er med til at sikre et vist niveau af biodiversitet. Ved fremadrettet at give mere plads til naturens processer igennem en mere ekstensiv pleje i udvalgte områder, kan betingelserne for en højere grad af biodiversitet forbedres. Ved at etablere flere naturprægede områder, ekstensiveres driften og der skabes mange nye muligheder for oplevelser og gravstedsformer. Generelt skal der bygges videre på de eksisterende landskabelige og beplantningsmæssige kvaliteter, men enkelte steder er der behov for genetablering og supplerende indplantninger.

BÆREDYGTIGHED

Det primære tiltag i relation til bæredygtighed er at fastholde hele kirkegårdens areal som et grønt område. Herved kan kirkegården fortsat bidrage med nedsivning af regnvand, lagring af CO₂ og understøttelse af naturlige processer. Et led i denne udviklingsplan er at driften løbende omlægges så også pleje af kirkegården bliver bæredygtig, - både økologisk og økonomisk.

BIODIVERSITET

Kirkegårdens biodiversitet øges gennem etablering af nye landskabskarakterer og biotoper med plads til variation i plantearter. Variationen sikres ved at de forskellige områder tilbyder forskellige grader af lys, skygge og fugtighed. Dette medvirker til at skabe afvekslede levesteder for insekter, fugle og dyr. Ved etablering af PARK anvendes delvist hjemmehørende arter med blomstring og frugtsætning, der er attraktive for dyrelivet. Her kan også etableres områder med enggræs og opvækst af blomstrende urter, der tiltrækker insekter og de efterfølgende led i den naturlige fødekæde.

I områder med PARK kan ældre træer, der skal fældes, efterlades som træruiner, og dermed give levested for bakterier, svampe, insekter og dyr.

TILTAG OG INDSATSER

- Omlægning af arealer til mindre driftskrævende elementer
- Fokusering af indsatsen i driften, så den tilgodeser mere ekstensiv drift og pleje
- I områder med 'karakter af HAVE' styrkes den store variation i plantesammensætningen
- I området med 'karakter af PARK' indarbejdes en mere ekstensiv pleje hvilket giver plads til en højere grad af biologisk mangfoldighed
- Der stiles efter at implementere forslag til grønne handlinger, som Grøn Kirke har udarbejdet
- Mere plads til vild natur og biologisk mangfoldighed

ANVENDELSE OG REKREATIVE MULIGHEDER

BEGRAVELSESPLADS

Assistens & Søholm Kirkegård skal også fremover primært anvendes til begravelse. Det overordnede princip for indretningen af den fremtidige begravelsesplads er, at begravelse er mulig på hele kirkegården. Fremadrettet skal Assistens & Søholm Kirkegård bevares som et kulturhistorisk anlæg, men efterhånden som gravsteder hjemfalder kan udvalgte arealer omlægges, så de er med til at højne kirkegårdens rekreative værdi. For hele kirkegården gælder det, at områdets koncept ('HAVE' eller 'PARK') er bestemmende for tætheden af gravsteder.

Området med 'Karakter af HAVE' er den primære zone for kistebegravelser. Der kan også foretages urnebegravelser i dette område, men gravstederne inddeles ikke i mindre parceller. Store familiegravsteder kan genanvendes til familiegrave med urner. Her bevares bevaringsværdige gravsteder i deres helhed.

Området med 'Karakter af PARK' kan anvendes til både kiste- og urnebegravelse, samt til anlæg med fællesgrave af forskellig karakter.

I området kan gravsteder placeres i skovbunden, og der kan arbejdes på en bedre og tydeligere kobling til den tilstødende Birkerød Sø.

Det østlige område med afdelingerne 302, 304, 305 og 308 med 'Karakter af PARK' kan på længere sigt overgå til rekreativ brug.

I området med 'Karakter af HAVE' fastholdes de traditionelle gravsteder og der suppleres med nye urne- og kistegravsteder med særlige og sammenhængende beplantninger, hvilket bidrager til en tydeligere gravstedsstruktur.

TILTAG OG INDSATSER

- Områder hvor der findes rene begravelseshaver både til kister og urner
- Zoner der overvejende består af gravsteder
- Zoner med fokus på rekreativt ophold, der kan forenes med begravelsespladser
- Udpegning af områder der på sigt hjemfalder til rekreativ brug
- Udpegning af bevaringsværdige gravsteder
- Udvalgte områder til ophold og rekreation der giver mere liv på kirkegården
- Bedre og tydelige åbninger ind til kirkegården
- Forbedret indgange- og adgangsforhold rundt på kirkegården
- Mulighed for at lave en opkobling på det eksisterende grønne område ved Birkerød Sø

BEPLANTNINGSUDTRYK

Beplantningsudtrykket på kirkegårdene i Rudersdal Kommune kendetegnes af stor variation; både fra kirkegård til kirkegård, men også fra afdeling til afdeling. Fremadrettet skal denne variation have plads til at bestå, samtidig med at kirkegårdene udvikles og driften lettes. Det anbefales, at der for alle fem kirkegårde arbejdes med tre grundlæggende beplantningstypologier (SKOV, PARK, HAVE) Disse tre beplantningstypologier opdeles hver i to undertypologier.

Ved at arbejde med 'typologier' og 'undertypologier' sikres en overordnet ramme for forståelsen af drift og udtryk, samtidig med at der gives plads til de individuelle afdelingernes særkende.

På Assistens & Søholm Kirkegård arbejdes der med typologierne 'PARK' og 'HAVE'.

PARK

- Lund
- Solitærtræer og trægrupper

HAVE

- Den høje have
- Den lave have

FOTO:
Referencefoto. Grupper af stauder markerer gravstederne.

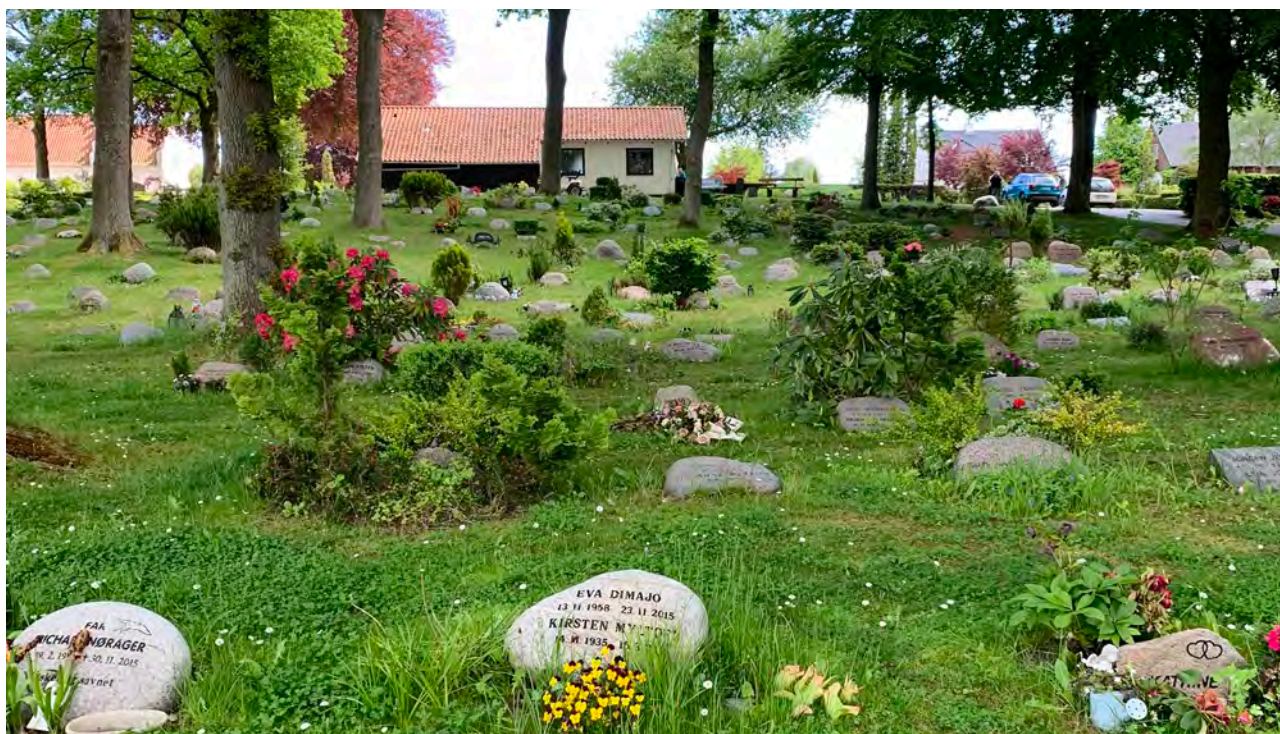

FOTO:
Søholm Kirkegård. Område 401 er i dag populært. En mere samlet
tilgang til beplantningen vil øge ro og rumlighed i afdelingen.

PARK

LUND

Monokulturer af særligt karaktergivende træer eller buske, plantet uden et tydeligt system. Der vælges træer og buske som giver et flot ensartet udtryk i blade, bark og grenfarver, - eller som har en særlig blomstring eller frugtsætning. Lunden har en markant, tæt fremtoning, der dog er mere rolig og tæmmet i udtrykket, end skoven. En flade af græs eller lavere bunddække binder området sammen.

FOTO:
Referencefoto. En flade af græs binder området sammen.

Løn
Æble
Kirsebær
Pil

Eg
Blomme
Kvæde
Kornel
Valnød

FOTO:
Referencefoto. Enkelte solitærtræer markerer sig i et ellers selvgroet udtryk.

TRÆGRUPPER OG SOLITÆRTRÆER

Ensartede eller blandede træarter, der placeres uden system i grupper og enkeltvis som solitærtræer. Den tilsyneladende tilfældige placering bidrager til et naturligt og selvgroet udtryk, og her er plads til, at enkelte solitærtræer kan markere sig som karaktertræer. En flade af græs eller lavere bunddække binder området sammen.

HAVE

DEN HØJE HAVE

Ensartede mindre træer plantet i tydelige strukturer, der giver det enkelte gravrum et stringent og roligt udtryk. Plantningen består her typisk af blomstrende træer, og fladen af klippet græs eller lavere bunddække binder området sammen.

FOTO:
Referencefoto. Mindre blomstrende træer og den ensartede flade.

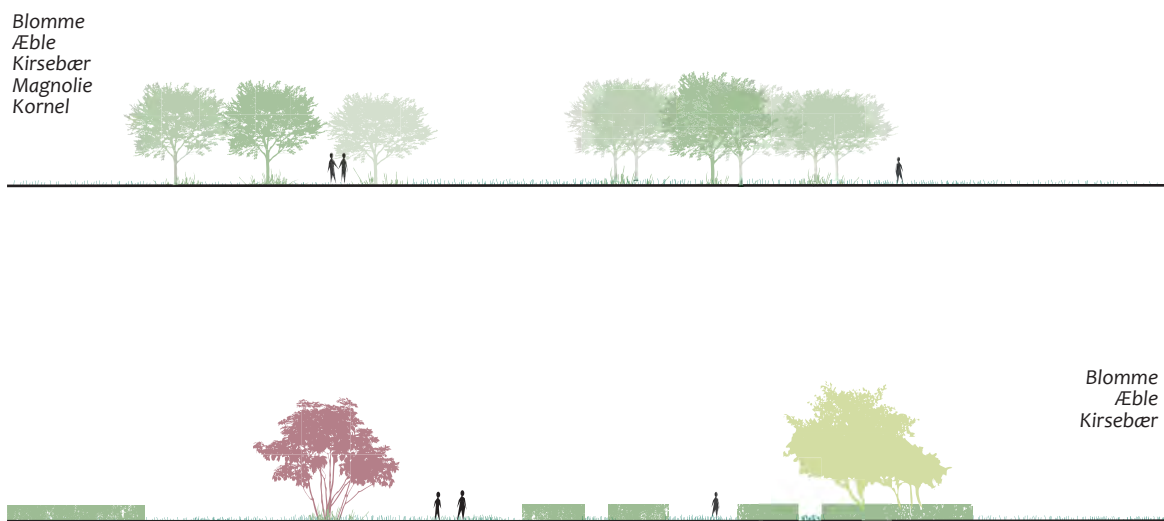

FOTO:
Referencefoto. Hækkene er fortsat aftryk af de traditionelle gravsteder.

DEN LAVE HAVE

Et roligt og intimt udtryk, der minder om den traditionelle danske kirkegård. Hækkene er i denne typologi det afgørende strukturerende element, men der kan også anvendes fritvoksende buske, stauder, løg, bunddække og solitære træer. Stisystemer i perlegrus eller klippet græs og gravsteder i perlegrus eller bunddække er gennemgående her.

FOTO:
Referencefoto. Eksempel på omlægning til en samlet grøn flade med hække der sammenbinder gravstedsrækker, der kan reducere grusflader i området med karakter af HAVE.

FOTO:
Referencefoto. Eksempel på afdeling med karakter af HAVE, hvor de traditionelle gravsteder er omlagt til et nutidigt anlæg. Bedene er afgrænset af stålkanter og de rumlige enheder bliver defineret af takshække og blomstrende træer. Bunden består af løgplanter og stauder i en flade af klippet græs.

FOTO:
Referencefoto. Hække kan bruges til at skabe struktur og rumlighed.

FOTO:
Referencefoto. Overgangen til større samlede gravstedsarealer vil være en mangeårig process hvor gravsteder løbende samles og sammenbindes.

FOTO:
Referencefoto. Mindre blomstrende træer kan bruges strukturerende og rumgivende i 'den høje have'.

REKREATIVE MULIGHEDER

Den overordnede strategi for Assistens & Søholm Kirkegård udspringer fra den præmis, at udviklingen af kirkegårdene sker i respekt for eksisterende praksisser og kvaliteter. Kirkegårdens brugere har behov for at opleve omgivelser præget af tidløshed og kontinuitet, hvor der værnes om den særlige stemning, som har kendetegnet kirkegårdene gennem århundreder.

Det er på denne baggrund, at der er naturlige begrænsninger for, hvordan kirkegården kan anvendes rekreativt. På kirkegårdene i Rudersdal Kommune vil der generelt ikke være belæg for at indrette delområder til egentlige parker med forskellige aktiviteter, som det er kendt fra de større bykirkegårde. Der er i Rudersdal store grønne tilgængelige områder og en stor del af befolkningen har adgang til egen have. Kirkegårdene er i sig selv allerede rekreative områder.

Med implementeringen af udviklingsplanen vil de rekreative værdier øges markant.

Eksempler på rekreative muligheder på kirkegården:

- gå tur
- gennemfartsrute som gående
- se på fugle og planter
- sidde på en bänk
- opsætte bistader
- plukke blomster fra 'fælles områder'
- ophænge fuglekasser
- samle frugt, nødder og bær
- studere gravminder/lokalhistorie

Principper fra terapihaver er på vej ind i kirkegårdsdriften flere steder i Danmark, dels i erkendelse af, at mennesker i sorg og mennesker med stress deler en række symptomer, hvorfor dét at etablere stressreducerende grønne omgivelser herunder områder med vild vegetation, artsrigdom, trygge og afskærmede omgivelser også kan komme kirkegårdenes primære brugergruppe til gavn.

Principperne fra terapihaverne kan altså spille positivt sammen med den fremtidige udvikling af Rudersdals Kirkegårde. Et udtryk, der bliver mere vildtvoksende med en større artsrigdom i samspil med det trygge og afskærmede. Udviklingsplanenernes grundlæggende greb er, at man med beplantningen skal søge at skærme de aktive gravstedsarealer fra udenoms arealerne, som derved vil få en mere rekreativ funktion i årtierne fremover.

De mindre rekreative haverum bliver designet og indrettet med inspiration i terapihaverne så de opfordrer besøgende til at bevæge sig ad en rekreativ temarute på kirkegården. Der vil være mulighed for at de besøgende på egen hånd kan bruge rummene til egen omsorg, restitution, ro og fordybelse og finde de haverum der er formgivet til netop dette og passer til den enkeltes behov.

De rekreative rum kan indrettes med udgangspunkt i udvalgte overskrifter:

Rumligt - En følelse af at komme ind i en anden verden. Følelsen af at der er mere at opleve på området, end man kan se ved første øjekast. Området skal være tydeligt afgrænset, samtidig med at det skal virke langstrakt og let fremkommeligt.

Parameter; en kontrast til byen, ingen urbane lyde.

Kulturhistorisk - Et sted der fascinerer ved oplevelsen af en svunden tid. At man kan aflæse samfundets udvikling for at føle en samhørighed og identitet med sine omgivelser.

Parameter; kulturhistoriske spor, information om området.

Samvær - Et område hvor man kan møde andre. Ord der knytter sig til denne karakter er: Folkeliv, aktiviteter, servering, evt. underholdning, tæt atmosfære.

Parameter; tilgængelighed.

Trygt - Et aflukket, sikkert og tilbagetrukket sted, hvor man kan slappe af og være sig selv.

Parameter; aflukket.

Generelt bliver der etableret opholdspladser med bænke på strategiske placeringer på hele kirkegården. Målet er, at der i alle gravrum skal være mulighed for at sidde ned under besøg ved et gravsted.

Kirkegården skal forsat være et sted med plads til ro, sorg og minder for pårørende. Men, med inspiration fra terapihaver, skal kirkegården også tænkes som et rekreativt sted for dem der ikke kommer for at besøge et gravsted. For alle besøgende, kan kirkegården tilbyde sig som et rum for fordybelse, refleksion, samvær, naturoplevelser og kulturhistorisk forståelse.

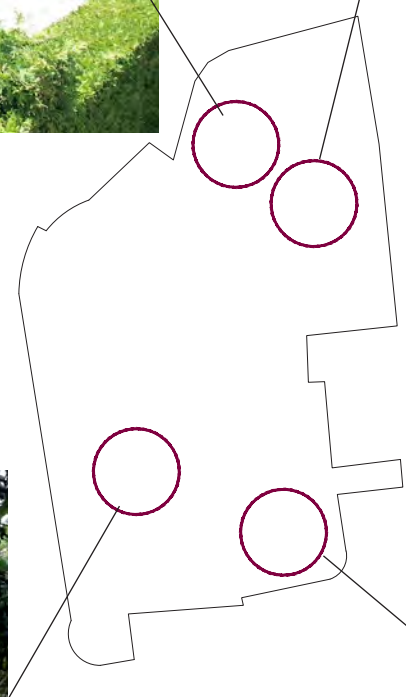
Kulturhistorisk - De historiske strukturer kan få nyt liv og en stærkere fortælling.

Samvær - Kapellet kan fremadrettet blive et mødested på Assistens & Søholm Kirkegård.

Rumligt - Med hækafgrænsninger kreeres en følelse af at komme ind i en anden verden.

Trygt - Lavere frugttræer kan bruges til at skabe smukke og skærmede rum.

IMPLEMENTERING

Udviklingsplanen angiver de overordnede linier for udviklingen på Assistens & Søholm Kirkegård, der er tænkt som en gradvis implementering af nye tiltag i takt med det økonomiske råderum og de naturlige fysiske ændringer, der sker efterhånden som gravsteder hjemfalder og det traditionelle mosaikmønster af kiste- og urnegravsteder bliver mere og mere fragmentarisk.

Med denne tilgang til udviklingsplanen vil ændringerne ske langsomt og der vil være en lang 'overgangsperiode' for ændringen af det nuværende udtryk til det udtryk, der beskrives i udviklingsplanen.

Der skal overordnet bygges videre på de landskabelige og beplantningsmæssige kvaliteter frem for at rydde og etablere nyt. Ved udvikling af et nyt delområde er udgangspunktet således, at den eksisterende beplantning bevares indtil, den er udlevet, med mindre, beplantningen er til hinder for realisering af en særlig, ønsket karakter i det specifikke delområde. Flere steder vil det f.eks. være muligt at reducere klipping og lugning ved indplantning af nye supplerende planter i sammensætning, så udtrykket bliver mindre 'friseret' og mere 'vild'/naturligt'.

Udviklingsplanens enkeltdele består dels af driftsomlægninger, dels renoveringer og dels af egentlige nyanlæg. Herudover vil der være tiltag, der kræver involvering af flere interessenter (f.eks. naboer og menighedsråd).

Ved generelt at etablere flere naturprægede områder og reducere omfanget af meget ressourcekrævende individuelle indretninger ændres den primære drift fra overalt at være meget intensiv til at blive mere ekstensiv i udvalgte delområder. Driftsomlægninger omfatter de arbejder, der umiddelbart kan iværksættes udelukkende ved en egentlig ændring af den nuværende drift. Det er primært ændring af klippet græs til højt græs evt. med indpassede klippede stier i afdelinger med karakter af PARK.

Renoveringer omfatter de arbejder, der under alle omstændigheder skal udføres i perioden og som kræver økonomi til enten indkøb og/eller ekstern assistance. Det er arbejder som f.eks. udskiftning af eksisterende hækforløb og udskiftning af bænke.

Nyanlæg omfatter de arbejder, der ikke sædvanligvis indgår i den ordinære drift og i mere eller mindre grad kræver indkøb og evt. ekstern assistance eller en omprioritering af egne medarbejderressourcer. Det vil være ændring af f.eks. grusstier til græsarealer og ændringer af traditionelle gravsteder til nye typer gravsteder. I afdelinger med karakter af HAVE kan det f.eks. være sammenlægning af to rækker

gravsteder til et sammenhængende beplantet felt med mindre blomstrende træer og staudebunddække eller med middelstore/større træer og 'skovbund' eller inaktive gravsteder med perlegrus kan omlægges til græsareal eller areal med blomstrende bunddække. Det kan også være indplantning af enkelte træer og buske på udvalgte inaktive gravsteder (f.eks. i afdelingerne med karakter af LUND) og etablering af karaktergivende træerækker i henhold til den langsigtede udviklingsplan.

Etablering af nye siddepladser, herunder evt. pladسدannelse i tilknytning til kapelbygningen mm. vil også være nyanlæg.

Tiltag med flere interessenter er f.eks. forbedring af parkeringsforhold, implementering af ny anvendelse af kapelbygningen og ændring af kirkegårdens afgrænsning.

På kirkegården vil det være nødvendigt i det daglige at arbejde med en strategi for, hvornår hvilke afdelinger skal udgå som traditionelle gravsteder i den eksisterende form. Som udgangspunkt vil det være oplagt at indlede med en af de afdelinger, der i dag er mindst populær i forhold til ny-salg. Det vil derved hurtigere være muligt at arbejde med et større og sammenhængende areal, hvor nye gravstedstyper kan indrettes, hvilket muligvis vil få indflydelse på gravstedskøbernes primære ønsker fremadrettet.

Efterhånden som de aktive gravsteder hjemfalder, kan disse omlægges til enten bunddække eller græs iht. udviklingsplanen. Alternativt kan der løbende indplantes bunddækkende planter eller udsås frøblandinger, så de tomme felter bliver plantedækket og samtidig bidrager til begrønning og forskønnelse.

Når et vist antal sammenhængende gravsteder er hjemfaldne, kan evt. ny afgrænsning etableres og fladen kan tilplantes, hvis ikke det allerede er sket løbende. På det tidspunkt vil det allerede være muligt at sælge gravstederne som de nye gravstedstyper.

Generelt skal det undgås, at afdelinger bliver så fragmenteret, at man får opfattelsen af et ikke-aktivt begravelsesområde.

I forbindelse med alle ændringer er det afgørende, at der informeres ved f.eks. skiltning i de aktuelle delområder. Erfaringsmæssigt vil en driftsomlægning kræve en tilvænningsperiode hos de besøgende, især ved f.eks. ændring fra klippede græsplænearealer til uklippet græs. Mange oplever det som sjusket eller manglende vedligeholdelse – og her vil tidlig orientering og oplysning være relevant.

Se bilag 2 for etapevis udvikling.

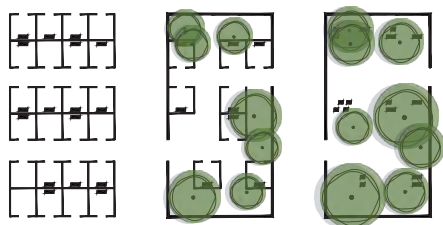

Illustration: Gradvis udvikling af sammenhængende flader.

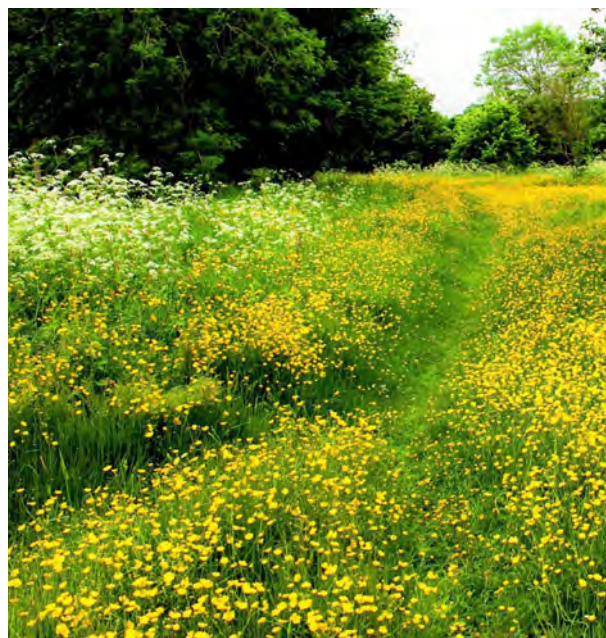

FOTO:
Referencefoto. Klippede græsstier i blomstereng.

FOTO:
Referencefoto. Urter der får lov at gro, skaber biodiversitet og farvespil.

FOTO:
Referencefoto. Sommerfuglebusk kan bruges som et blødt men strukturerende element, og så er bierne vilde med den.

ØKONOMI

Der vil i udgangspunktet ikke blive tilført supplerende midler til større omlægninger eller nyanlæg ud over det samlede budget på kr. 500.000 (2021-kroner) for de fem kirkegårde. Der stilles derfor store krav til planlægning og prioritering af udviklingsplanens enkeltdele.

Nogle tiltag vil forholdsvis nemt kunne gennemføres ved enkle driftsomlægninger og tillige give synlige resultater relativt hurtigt. Det gælder f.eks. omlægning af klippet græs til højt græs og det gælder mindre nyanlæg som omlægning af grusflader til enten græs eller bunddække.

Plantningen af de karaktergivende træerækker er vigtig for den overordnede beplantningsstruktur og for at accentuere kapelbygningen som det centrale sted på kirkegården. Isolert set vil det være en af de mest udgiftstunge tiltag, som kirkegårdens personale kan udføre.

Generelt opfordres til, at der igangsættes driftsomlægninger. Disse tiltag vil kunne gennemføres indenfor de afsatte driftsmidler og medvirke til en relativ hurtig opstart: 'Nu er vi i gang'.

Se bilag 2 for etapevis udvikling.

FOTO:
Referencefoto. Eksempel på simple staudevalg der giver rum og klare strukturer.

UDVIKLINGSPLAN I ETAPER

Nærværende udviklingsplan er overordnet og tjener som ramme for de ændringer, der forventes gennemført på kirkegården over de næste 40 år.

Det vil være nødvendigt med en yderligere detaljering af de enkelte tiltag efterhånden som enkeltdele prioriteres og igangsættes. Det anbefales, at projekteringen udføres etapevis, så kirkegårdens samlede arealer ikke fastlåses. I 2021 kender vi ikke de aktuelle ønsker, behov og begravelsesmønstre om bare 20 år. Til den tid vil det også være godt at kunne tilbyde de gravstedstyper, der efterspørges af brugerne – gravstedstyper, som vi måske ikke har set før.

I forbindelse med den yderligere detaljering af udviklingsplanen anbefales det, at dette sker under hensyntagen til den eksisterende nummerering for at reducere risikoen for alvorlige fejl vedr. systematikken over gravsteders placering og tidligere ejere/begavede.

Som del af gennemførelsen af udviklingsplanen vil det være nødvendigt at ændre vedtægterne for kirkegårdens enkelte afdelinger. Det er et omfattende arbejde, hvor både enhed og helhed er vigtig i de mange afvejninger og vurderinger i forhold til det langsigtede udtryk i de enkelte afdelinger og på kirkegården som samlet anlæg. For alle ændringer, der berører aktive gravsteder, skal der indhentes accept fra de respektive gravstedsejere, før de planlagte ændringer gennemføres.

FOTO:
Referencefoto. Rumlighed skabes gennem gentækning af beplantning.

PLANTEKATALOG

Inspiration til plantevalg indenfor de seks typologier.

LUND

Træer:

Acer ginnala, Ild-Løn
Acer griseum, Papirbark-Løn
Ginkgo biloba, Tempeltræ
Laburnum watereri 'Vossii', Guldregn
Malus hybrida 'Butterball', Paradisæble
Malus hybrida 'Everste', Paradisæble
Malus hybrida 'Hyslop', Paradisæble
Malus sieboldii 'Hesse', Paradisæble
Prunus avium 'Plena', Fuglekirsebær
Salix alba Nordic 'Saba', Sølv-Pil

Bund:

Fragaria vesca, Skovjordbær
Geranium xx, Diverse Storkenæb
Hedera helix Nordic 'Hevil', Småbladet Vedbend
Hesperis matronalis, Natviol
Myrrhis odorata, Spansk Kørvel
Mysotis palustris, Eng-Forglemmigej
Omphalodes verna, Kærminde
Omphalodes verna 'Alba', Kærminde
Primula veris, Hulkrauet Kodriver
Vinca minor Nordic 'Select', Liden Singrøn
Viola odorata, Martsviol

Løg:

Galanthus nivalis, Vintergæk
Hyacinthoides non-scripta, Alm. Klokkeskilla
Narcissus poeticus var. recurvus, Pinseliljer
Tulipa sylvestris, Skov-Tulipan

FOTO:
Vinca minor.

TRÆGRUPPER OG SOLITÆRTRÆER

Træer:

Acer rufinerve, Løn
Cercidiphyllum japonicum, Hjertettræ
Cornus controversa, Etage-Kornel
Cydonia oblonga, Æblekvæde
Davidia involucrata, Duetræ
Ginkgo biloba, Tempeltræ
Juglans regia, Alm. Valnød
Larix x eurolepis, Hybrid-Lærk
Liriodendron tulipifera, Tulipantræ
Malus xx, Diverse Spise-Æbletræer
Platanus acerifolia, Platan
Prunus avium 'Plena', Fuglekirsebær
Prunus cerasifera 'Nigra', Blodblomme
Prunus serrula, Tibetansk Kirsebær
Pterocarya fraxinifolia, Vingevalnød
Quercus cerris, Frynse-Eg
Quercus frainetto, Ungarsk Eg
Quercus robur, Stilk-Eg
Quercus rubra, Rød-Eg

FOTO:
Juglans regia.

DEN HØJE HAVE

Træer og buske:

Amelanchier laevis, Bærmispel
 Buddlejia davidii, Sommerfuglebusk
 Cornus kousa, Korea-Kornel
 Cydonia oblonga, Æblekvæde
 Deutzia crenata Nordic 'Dippon', Stjernetop
 Euonymus europaeus, Alm. Benved
 Hydrangea arborescens 'Annabelle', Hortensia
 Hydrangea paniculata 'Limelight', Hortensia
 Magnolia sieboldii, Åkandemagnolie
 Rosa xx, Diverse buskroser
 Sambucus nigra 'Black Beauty', Rødbladedet Hyld
 Taxus baccata, Alm. Taks

Bund:

Alchemilla mollis, Løvefod
 Anemone Japonica-hybrid 'Honorine Jobert', Høst-Anemone
 Anemone Japonica-hybrid 'Königin Charlotte', Høst-Anemone
 Aquilegia vulgaris, Alm. Akeleje
 Cephalaria gigantea, Skælhoved
 Convallaria majalis, Liljekonval
 Epimedium rubrum, Bispehue
 Euonymus fortunei 'Nyrans', Krybende Benved
 Fragaria vesca, Skovjordsbær
 Geranium xx, Diverse Storkenæb
 Hosta hybrid 'Royal Standard', Funkie
 Hosta siboldiana 'Snowflakes', Funkie
 Hosta undulata 'Albomarginata', Funkie
 Miscanthus sinensis 'xx', Diverse Elefantgræs-sorter
 Molinia arundinacea 'xx', Diverse Blåtop-sorter
 Myrrhis odorata, Spansk Kørvel
 Omphalodes verna, Kærminde
 Omphalodes verna 'Alba', Kærminde
 Paeonia officinalis 'xx', Diverse Pæon-sorter
 Primula veris, Hulkrauet Kodriver
 Sedum spectabile 'Stardust', Kinesisk Sankthansurt
 Sedum telephium 'Herbstfreude', Sankthansurt
 Telekia speciosa, Stor Tusindstråle
 Viola odorata, Martsviol
 Waldsteinia ternata, Guld-Jordsbær

Løg:

Allium aflatunense, Prydløg
 Galanthus nivalis, Vintergæk
 Narcissus 'February Gold', Påskelilje
 Narcissus poeticus var. recurvus, Pinselilje
 Tulipa sylvestris, Skov-Tulipan

FOTO:
Amelanchier laevis, bærmispel.

FOTO:
Epimedium rubrum, Bispehue

DEN LAVE HAVE

Træer og buske:

Amelanchier laevis, Bærmispel
Buddleja davidii, Sommerfuglebusk
Cornus kousa, Korea-Kornel
Cydonia oblonga, Æblekvæde

Bund:

Alchemilla mollis, Løvefod
Anaphalis triplinervis, Perlekurv
Anemone Japonica-hybrid 'Honorine Jobert', Høst-Anemone
Anemone Japonica-hybrid 'Königin Charlotte', Høst-Anemone
Astrantia major, Stjerneskaerm
Cephalaria gigantea, Skælhoved
Convallaria majalis, Liljekonval
Deutzia crenata Nordic 'Dippon', Stjernetop
Euphorbia polychrome, Forårsvortemælk
Geranium xx, Diverse Storkenæb
Helenium bigelovii 'The Bishop', Solbrud
Helenium hybrida 'xx', Div. Solbrud-sorter
Hemerocallis hybrid 'xx', Div. Daglilje-sorter
Hosta hybrid 'Royal Standard', Funkie
Hosta siboldiana 'Snowflakes', Funkie
Hosta undulata 'Albomarginata', Funkie
Hydrangea arborescens 'Annabelle', Hortensia
Hydrangea paniculata 'Limelight', Hortensia
Miscanthus sinensis 'xx', Diverse Elefantgræs-sorter
Molinia arundinacea 'xx', Diverse Blåtop-sorter
Lavandula angustifolia 'Hidcote Blue', Lavendel
Lysimachia cletroides, Fredløs
Myrrhis odorata, Spansk Kørvel
Omphalodes verna, Kærminde
Omphalodes verna 'Alba', Kærminde
Paeonia officinalis 'xx', Diverse Pæon-sorter
Primula veris, Hulkravet Kodriver
Salvia nemorosa 'Ostfriesland'
Sedum spectabile 'Stardust', Kinesisk Sankthansurt
Sedum telephium 'Herbstfreude', Sankthansurt
Viola odorata, Martsviol

Løg:

Allium aflatunense, Prydløg
Galanthus nivalis, Vintergæk
Narcissus 'February Gold', Påskelilje
Narcissus poeticus var. recurvus, Pinselilje
Narcissus triandrus 'Thalia', Orkide-Narcis

FOTO:
Anemone Japonica- Høst-Anemone

FOTO:
Convallaria majalis, Liljekonval.

FOTO:
Salvie nemorosa 'Ostfriesland'

FOTO:
Hosta.

KAPITEL 3 – ANALYSE

NUVÆRENDE FORHOLD

BRUGEN

De primære besøgende på kirkegården kommer for at sørge og mindes afdøde. Nogle kommer også for at nyde de grønne omgivelser, kirkegårdskulturen, arkitekturen og naturen, - enten alene eller i grupper. Enkelte hundeluftere og motionister færdes også i mindre grad på kirkegården.

Den primære færdsel i området sker i dag på de befæstede stier samt på driftens interne asfalterede køreveje. Kirkegården er tilgængelig for besøgende til fods, men inviterer ikke til ophold. Det er ikke muligt at besøge området uden at se gravsteder, og den eksisterende færdsel og anvendelse af området er i dag lille.

RAMMEN

Kirkegården grænser mod vest ned til Birkerød Sø, og et dertilhørende mindre grønt engareal. Mod nord ligger først et villakvarter og siden jernbanen og det centrale Birkerød. Mod øst udgør den trafikerede Bistrupvej en hård afgrænsning inden endnu et villakvarter nås. Mod sydøst breder Bidstrup Hegn sine grønne arealer videre sydover mod Vaserne og Furesø, og østover mod Rude Skov. Mod syd afgrænses kirkegården af et villakvarter.

FLADEN

Fladen er præget af græs og grus. I den nordlige del af kirkegården præges fladen af de klassiske kistegravsteder i grus, dog iblandet nedlagte gravsteder tilsået med græs. I den sydlige del er græsfladen gennemgående. Hele kirkegården sammenbindes af perlegrusbelagte stier og enkelte mindre veje i asfalt.

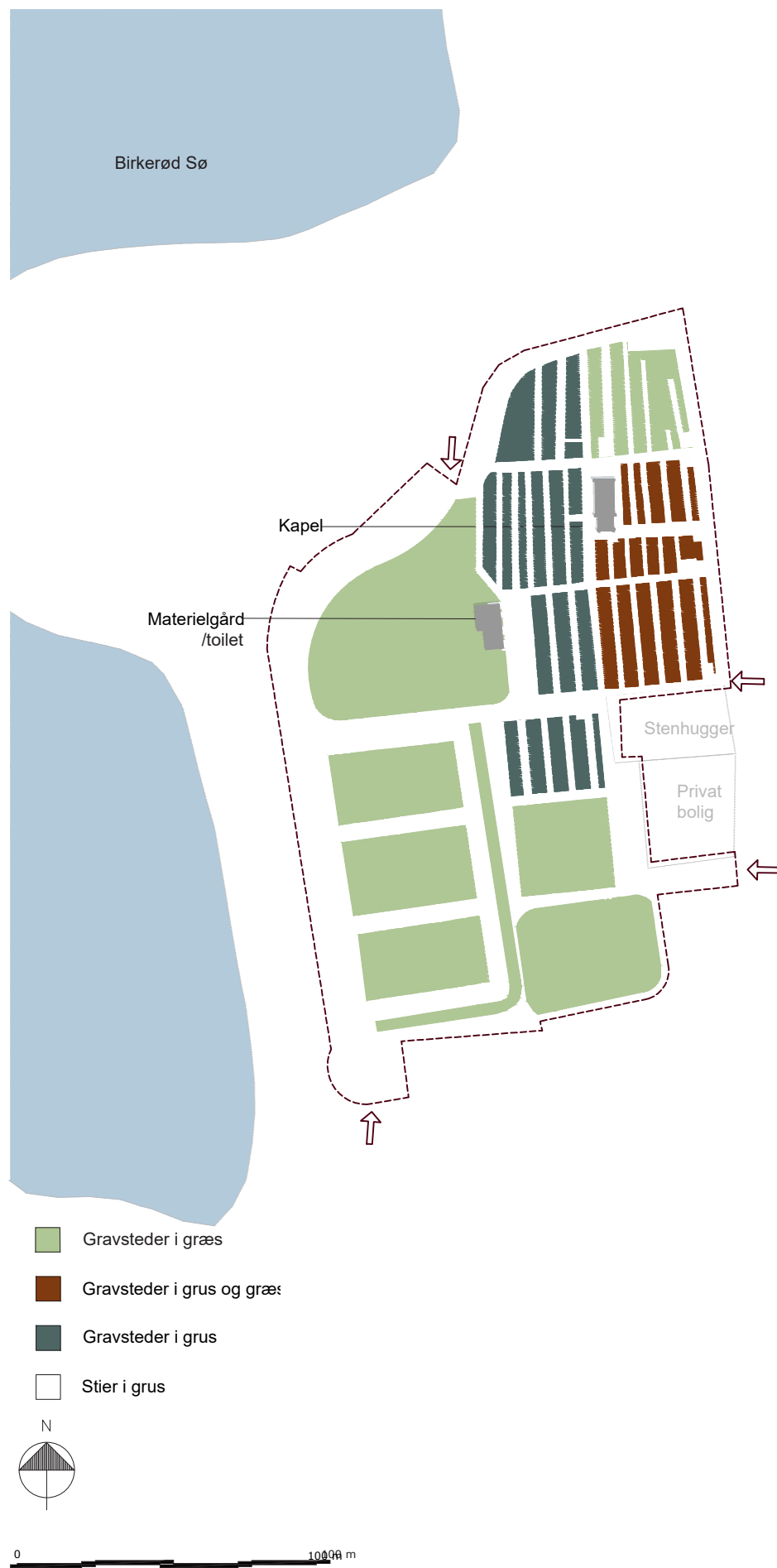
INDRE STRUKTUR

Stierne i den nord og nordøstlige del orienterer sig efter kappellet, der her udgør et naturligt sigtepunkt, imens stierne i den sydvestlige del forholder sig parallelt til Søvej.

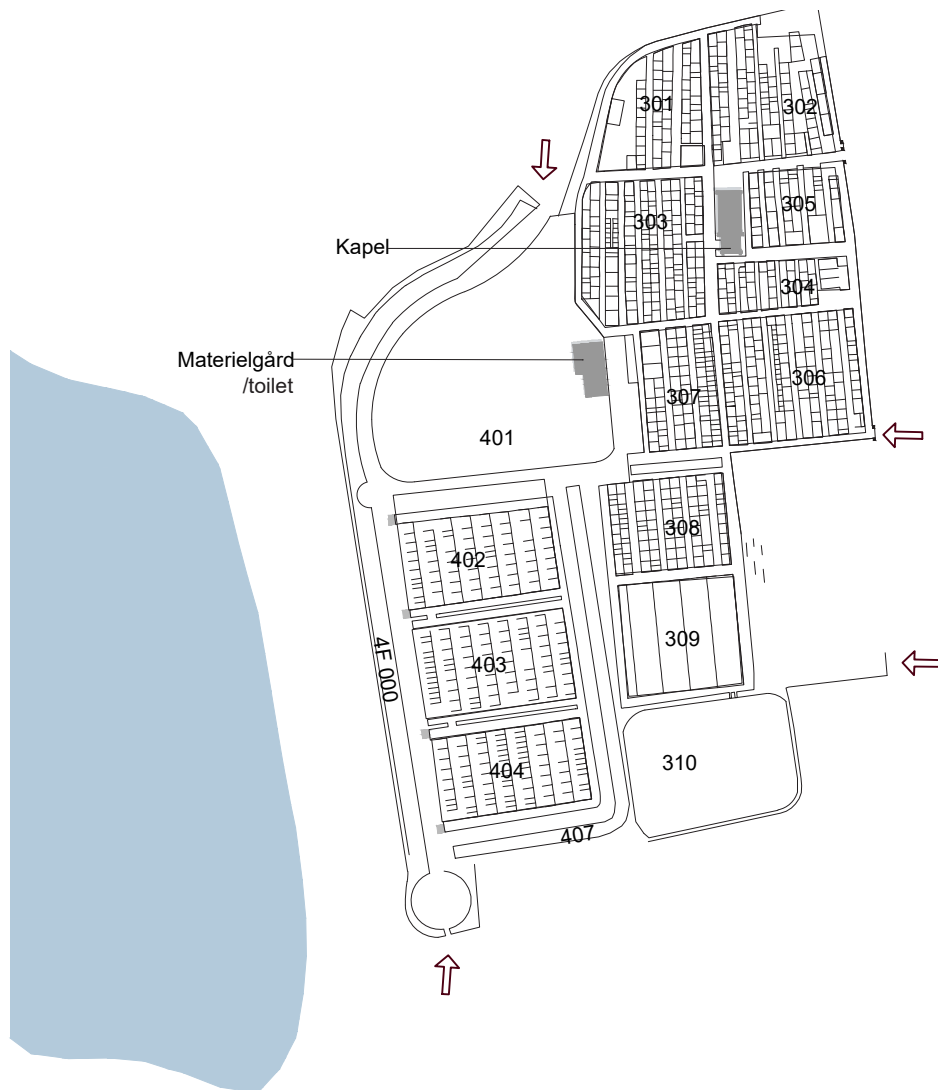
ANALYSEKORT: EKSISTERENDE FORHOLD

PLAN:, 1:2000
Eksisterende forhold.

Plan, 1:2000.
Illustration af variationen i de primære overfladetyper.

0 100 m

Plan, 1:2000.
Illustration af indre strukturer.

GRAVFORHOLD - BEHOV, TYPER OG TENDENSER

Assistens & Søholm Kirkegård omfatter to oprindelige kirkegårde. Assistens er den ældste og består af ti afdelinger samt et tilhørende kapel. Assistens & Søholm Kirkegård er placeret ud til Birkerød Sø og består af seks afdelinger (afd. 401-404 samt 4F 000 og 407). Udover almindelige kiste- og urnegravsteder er der på Assistens & Søholm Kirkegård også en anonym urnefællesgrav.

Mønstret i befolkningssammensætningen og tendenser i efterspørgslen af gravsteder vil få betydning for kirkegårdens indretning og udseende frem mod 2061. Gravstedskapaciteten vil arealmæssigt overstige efterspørgslen. I forhold til udviklingsplanen betyder overkapaciteten, at det areal der er i overskud kan udvikles til andre anvendelsesformål som rekreative, grønne arealer med naturpræg eller skovkarakter.

301-307, 309: Kiste- og urnegravsteder

308: Anonym kistefællesgrav

302, 305, 310: Urnegravsteder

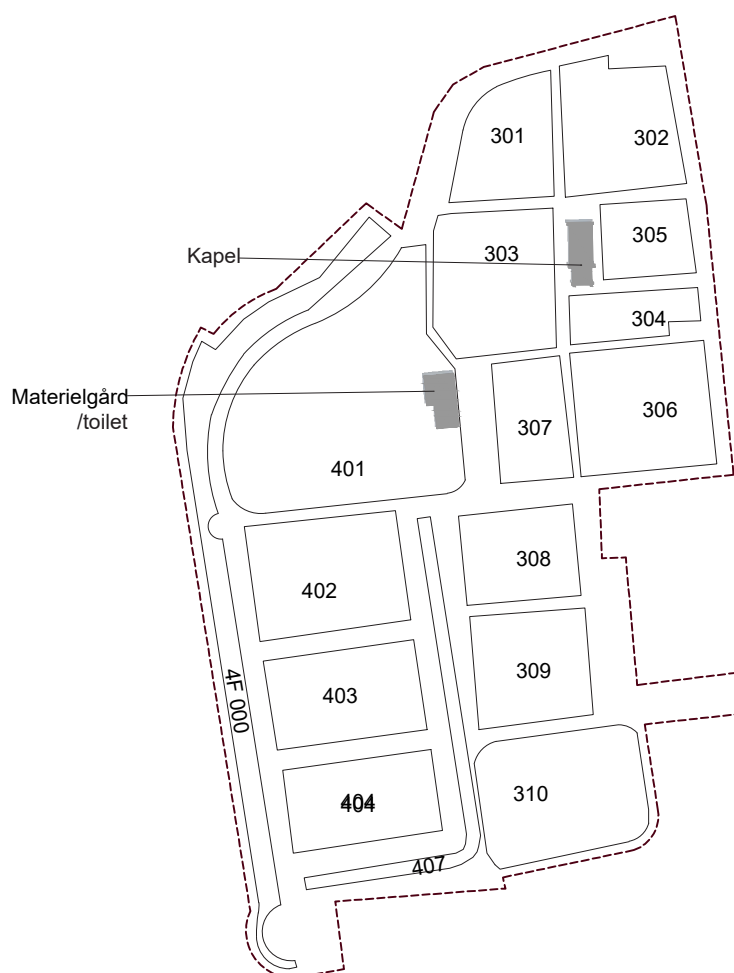
401, 407: Kiste- og urnegravsteder

402, 403, 404: Kistegravsteder

4F 000: Anonym urnefællesgrav

TENDENSER I UDVIKLINGEN AF GRAVSTEDSTYPER

- Det traditionelle gravsted med perlegrus, fint havepræg og omkransende hække, er under afvikling
- Flere ønsker ikke længere et standardgravsted, som ligner de andres. Man vil have noget individuelt eller anderledes/unikt. Kirkegårdene i Danmark skal derfor ikke være ens i indretning og gravstedsanlægstyper – der skal være flere forskellige valgmuligheder, så man kan finde det der passer præcis til ens individuelle ønsker
- Nutidens mennesker har brug for at trække mere natur ind i de omgivelser de lever i (byerne), og det afspejler sig også i ønskerne til omgivelserne på kirkegårdene
- Fremtidens kirkegårde skal være indrettet grønnere, mere naturprægede, og således at der er bedre muligheder for udnyttelse af "overskudsarealer" til rekreative formål

0 100 m

Plan, 1:2000.
Gravstedsnummereringen bibeholdes også fremadrettet.

Kort

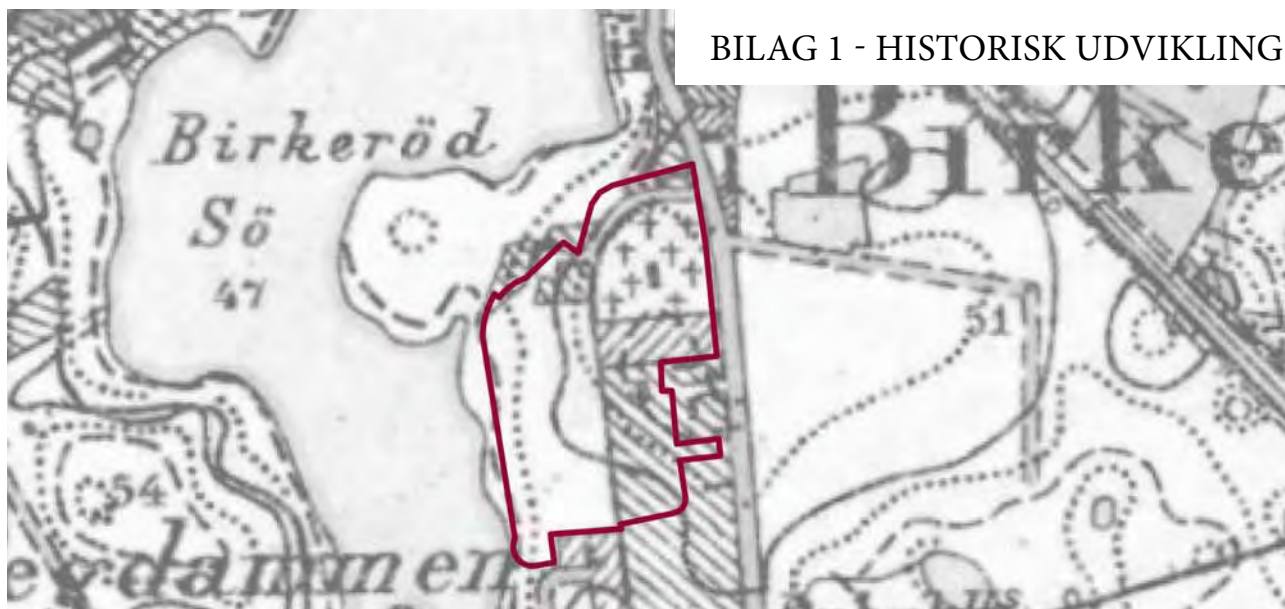
Udviklingsplanen indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering: KORT1, KORT2 og KORT3. Juli 2020.

Foto

OPLAND

Tranevej 16, 2. sal

2400 København NV

KORT1, 1:5000
Historisk kort. 1842-1899.
Assistens Kirkegård blev i 1864 anlagt som assisterende kirkegård til Birkerød Kirkegård.

KORT2, 1:5000
Historisk kort. 1901-1971.
Først efter Anden Verdenskrig kom den historiske Søholm Kirkegård til.

KORT3, 1:5000
Ortofoto. Sommer 2008.

BILAG 2 - ETAPEVIS UDVIKLING

I følgende forslag til etapevis udvikling er der som udgangspunkt regnet med opretholdelse af den nuværende bemanding på kirkegården og et samlet årligt afsætningsbeløb (i 2021-kroner) på kr. 500.000 ekskl. moms for Vedbæk Kirkegård, Assistens & Søholm Kirkegård, Høsterkøb Kirkegård, Søllerød Kirkegård og Birkerød Kirkegård.

Afsætningsbeløbet er ikke fordelt ligeligt mellem kirkegårdene, men fordelt i forhold til det vurderede behov for at kunne gennemføre udviklingsplanen.

Lokalitet på kirkegården er ikke anført for alle punkter, idet den fremtidige udvikling for salg, fornyelse mm. pt. ikke er kendt.

Egentlige driftsomlægninger indpasses efterhånden som det giver mening i forhold til ressourceoptimering.

Grusstier i gravrum omlægges til græs efterhånden som hele stistrækninger eller i det mindste sammenhængende forløb kan omlægges under hensyntagen til fortsat aktive gravsteder.

Flere aktiviteter strækker sig over flere år / perioder, idet ændringerne af hensyn til aktive / inaktive gravsteder ikke kan gennemføres sammenhængende. Der vil af samme årsag også være aktiviteter, der 'færdiggøres' senere end det herunder anførte.

SAMLET OVERSIGT

ÅR	VEDBÆK KIRKEGÅRD	ASSISTENS & SØHOLM KIRKEGÅRD	HØSTERKØB KIRKEGÅRD	SØLLERØD KIRKEGÅRD	BIRKERØD KIRKEGÅRD	SAMLET
2021	190.000	160.000	50.000	70.000	30.000	500.000
2022	265.000	200.000	0	20.000	15.000	500.000
2023	220.000	200.000	40.000	30.000	10.000	500.000
2024	210.000	210.000	20.000	30.000	30.000	500.000
2025	190.000	160.000	70.000	40.000	40.000	500.000
2026	140.000	130.000	150.000	50.000	30.000	500.000
2027	165.000	200.000	0	50.000	85.000	500.000
2028	210.000	160.000	40.000	50.000	40.000	500.000
2029	240.000	160.000	30.000	50.000	20.000	500.000
2030	240.000	160.000	40.000	50.000	10.000	500.000
2031-35	840.000	530.000	250.000	460.000	420.000	2.500.000
2036-40	640.000	680.000	540.000	210.000	430.000	2.500.000
2041-45	1.250.000	110.000	860.000	270.000	10.000	2.500.000
2046-50	510.000	245.000	620.000	575.000	550.000	2.500.000
2051-55	700.000	380.000	300.000	1.050.000	70.000	2.500.000
2056-60	1.070.000	230.000	200.000	750.000	250.000	2.500.000
SAMLET	7.080.000	3.915.000	3.210.000	3.755.000	2.040.000	20.000.000

Skema med fordeling af budget-midler på de enkelte kirkegårde.

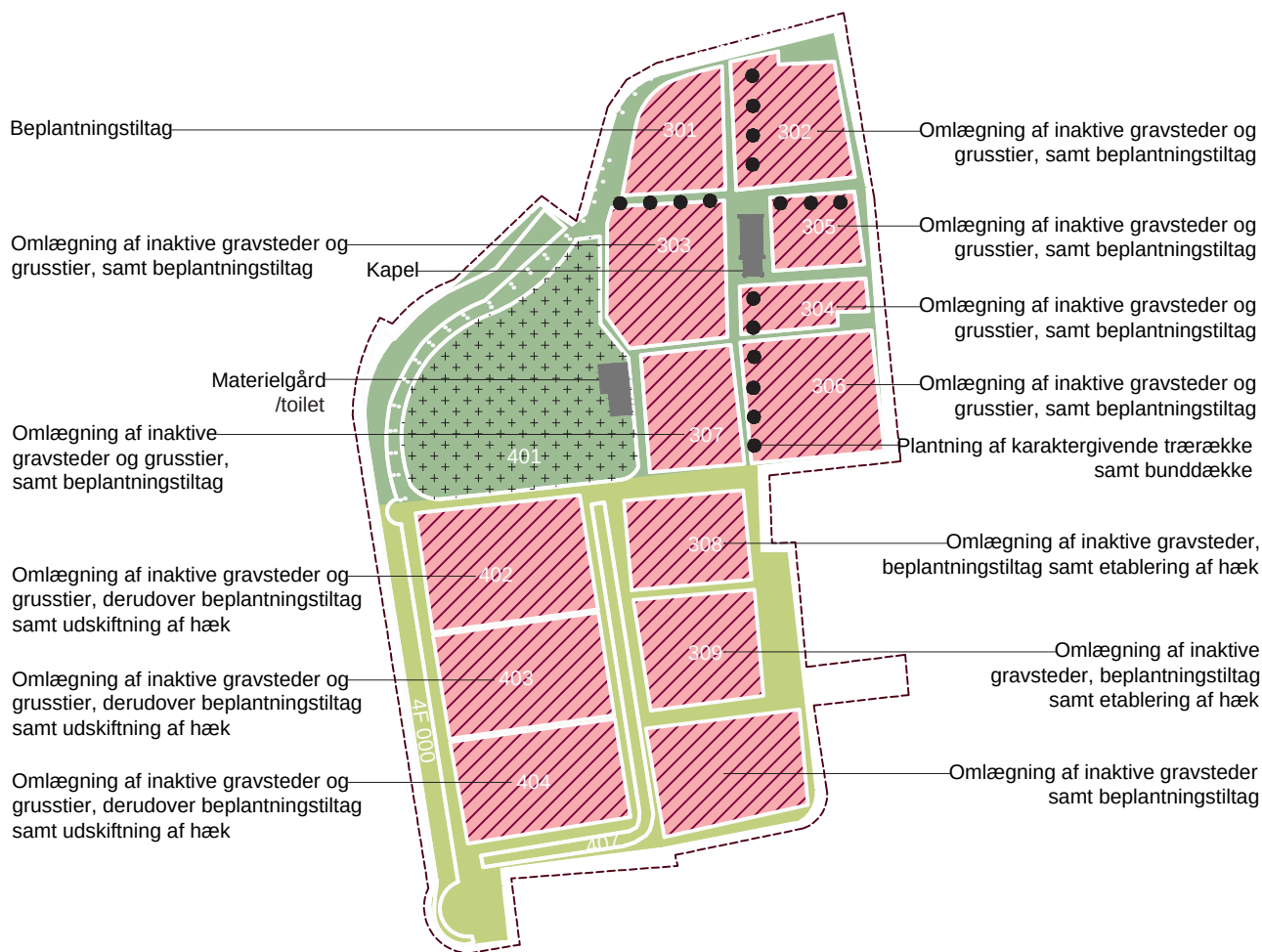
DETALJERET OVERSICHT - ASSISTENS & SØHOLM KIRKEGÅRD

År	Emne	Fremtidig karakter	Økonomi kr.	Økonomi i perioden kr.
2021	Omlægning af inaktive gravsteder i afd. 302, 304, 305 og 306 til græs.	Park	20.000	160.000
	Omlægning af inaktive gravsteder i afd. 302, 304, 305 og 306 til bunddække.	Park	60.000	
	Omlægning af grusstier i afd. 302, 304, 305 og 306 til græs.	Park	30.000	
	Afsat til driftsoplægninger generelt.		50.000	
2022	Indplantning af supplerende træer og buske i afd. 302, 304, 305 og 306.	Park	60.000	200.000
	Indplantning af supplerende træer i afd. 301.	Park	20.000	
	Omlægning af inaktive gravsteder i afd. 302, 304, 305 og 306 til græs.	Park	20.000	
	Omlægning af inaktive gravsteder i afd. 302, 304, 305 og 306 til bunddække.	Park	40.000	
	Omlægning af grusstier i afd. 302, 304, 305 og 306 til græs.	Park	10.000	
	Omlægning af inaktive gravsteder i afd. 303 og 307 til græs.	Park	10.000	
	Afsat til driftsoplægninger generelt.		40.000	
2023	Omlægning af inaktive gravsteder i afd. 301 til græs.	Park	10.000	200.000
	Indplantning af supplerende træer og buske i afd. 302, 304, 305 og 306.	Park	40.000	
	Indplantning af træer og karaktergivende buske i afd. 303 og 307.	Park	10.000	
	Plantning af karaktergivende træerækker i tilknytning til kapelbygning.	Fællesareal	100.000	
	Omlægning af eksisterende fællesarealer med grus til græs, herunder reduktion af stibredder mm.	Fællesareal	10.000	
	Afsat til driftsoplægninger generelt.		30.000	
2024	Omlægning af inaktive gravsteder i afd. 303 og 307 til græs.	Park	20.000	210.000
	Omlægning af inaktive gravsteder i afd. 303 og 307 til bunddække.	Park	40.000	
	Omlægning af inaktive gravsteder i afd. 302, 304, 305 og 306 til bunddække.	Park	50.000	
	Indplantning af supplerende træer og karaktergivende buske i afd. 402, 403 og 404.	Have	40.000	
	Omlægning af grusstier i afd. 303 og 307 til græs.	Park	20.000	
	Omlægning af eksisterende fællesarealer med grus til græs, herunder reduktion af stibredder mm.	Fællesareal	20.000	
	Afsat til driftsoplægninger generelt.		20.000	

2025	Etablering af nye siddepladser (inkl. indkøb af bænke) i afd. 302, 304, 305 og 306.	Park	70.000	160.000
	Etablering af græs inkl. løg under de nye karaktergivende træerækker i tilknytning til kapelbygningen.	Fællesareal	60.000	
	Afsat til driftsomlægninger generelt.		30.000	
2026	Omlægning af inaktive gravsteder i afd. 402, 403 og 404 til bunddække.	Have	50.000	130.000
	Omlægning af grusstier i afd. 402, 403 og 404 til græs.	Have	20.000	
	Indplantning af supplerende træer og karaktergivende buske i afd. 303 og 307.	Park	30.000	
	Omlægning af eksisterende fællesarealer med grus til græs, herunder reduktion af stibredder mm.	Fællesareal	20.000	
	Omlægning af inaktive gravsteder i øvrigt, hvor det er muligt.		10.000	
2027	Etablering af nye siddepladser (inkl. indkøb af bænke) i afd. 301, 303 og 307.	Park	60.000	200.000
	Udskiftning af hække i gravrum i afd. 402.	Have	40.000	
	Omlægning af grusstier i afd. 308, 309 og 310 til græs.	Have	20.000	
	Indplantning af supplerende træer og karaktergivende buske i afd. 308, 309 og 310.	Have	50.000	
	Indplantning af supplerende træer og karaktergivende buske i afd. 402, 403 og 404.	Have	30.000	
2028	Etablering af nye siddepladser (inkl. indkøb af bænke) i afd. 308, 309 og 310.	Park	60.000	160.000
	Omlægning af inaktive gravsteder i afd. 308, 309 og 310 til græs.	Have	20.000	
	Omlægning af inaktive gravsteder i afd. 308, 309 og 310 til bunddække.	Have	50.000	
	Indplantning af supplerende træer og karaktergivende buske i afd. 308, 309 og 310.	Have	30.000	
2029	Etablering af nye hække om gravrum i afd. 308 og 309.	Have	50.000	160.000
	Udskiftning af hække i gravrum i afd. 403.	Have	40.000	
	Omlægning af inaktive gravsteder i øvrigt, hvor det er muligt.		30.000	
	Omlægning af eksisterende fællesarealer med grus til græs, herunder reduktion af stibredder mm.	Fællesareal	40.000	
2030	Udskiftning af hække i gravrum i afd. 404.	Have	40.000	160.000
	Etablering af nye siddepladser (inkl. indkøb af bænke) i afd. 402, 403 og 404.	Have	80.000	
	Omlægning af inaktive gravsteder i øvrigt, hvor det er muligt.		40.000	

2031-35	Omlægning/fornyelse af gravrum langs kørevej i afd. 407.	Park	60.000	530.000
	Udskiftning af eksisterende og etablering af nye hække i afd. 301, 303 og 307.	Park	50.000	
	Etablering af nye siddepladser (inkl. indkøb af bænke) i fællesarealer.	Fællesareal	120.000	
	Omlægning af inaktive gravsteder i øvrigt, hvor det er muligt.		50.000	
	Omlægning af afd. 401 til færre aktive gravsteder og med uklippet græs.	Lund	20.000	
	Etablering af ny hækafgrænsning mod Søholmsvej inkl. terrænarbejde.	Fællesareal	180.000	
	Omlægning af inaktive gravsteder i øvrigt, hvor det er muligt.		50.000	
2036-40	Omlægning af afd. 401 til færre aktive gravsteder og med uklippet græs.	Lund	30.000	680.000
	Etablering af ny plads og adgang i tilknytning til kapelbygningen.	Fællesareal	650.000	
2041-45	Omlægning af afd. 401 til færre aktive gravsteder og med uklippet græs.	Lund	20.000	110.000
	Etablering af ny beplantningsafgrænsning mod naboer i kirkegårdens sydøstlige del.		60.000	
	Omlægning af inaktive gravsteder i øvrigt, hvor det er muligt.		30.000	
2046-50	Indplantning af supplerende træer og karaktergivende buske i afd. 301, 303 og 307.	Park	75.000	245.000
	Omlægning af inaktive gravsteder i øvrigt, hvor det er muligt.		50.000	
	Omlægning af areal langs den offentlige sti mod søen.		120.000	
2051-55	Omlægning af areal i tilknytning til materielgård/gravbygning.	Fællesareal	300.000	380.000
	Indplantning af supplerende træer og karaktergivende buske i afd. 302, 304, 305 og 306.	Park	60.000	
	Omlægning af inaktive gravsteder i øvrigt, hvor det er muligt.		20.000	
2056-61	Omlægning af inaktive gravsteder i øvrigt, hvor det er muligt.		30.000	230.000
	Indplantning af supplerende træer i afd. 401.	Lund	50.000	
	Omlægning af areal med oplagsplads.	Fællesareal	150.000	

BILAG 3 - ETAPEVIS UDVIKLING (KORT)

2021-2031

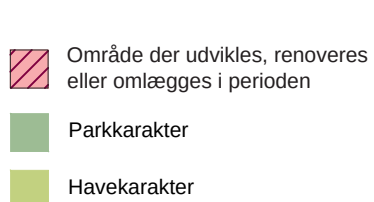
- Område der udvikles, renoveres eller omlægges i perioden
- Område der periodisk nedlukkes for nysalg
- Alléer der etableres eller renoveres
- Parkkarakter
- Havekarakter

0 100 m

2032-2041

0 100 m

2042-2061

